

STADIA

HELSINGIN AMMATTIKORKEAKOULU

LEIKKI-ikäISEN LAPSEN VALMISTAMINEN KEUHKOTUTKIMUKSEEN RÖNTGENISSÄ

Radiografian- ja
sädehoidonkoulutusohjelma,
Röntgenhoitaja
Opinnäytetyö
21.3.2007

Merja Lattunen

Koulutusohjelma Radiografian- ja sädehoidonkoulutusohjelma		Suuntautumisvaihtoehto	
Tekijä/Tekijät Lattunen Merja			
Työn nimi Leikki-ikäisen lapsen valmistaminen keuhkotutkimukseen			
Työn laji Projekti	Aika 1.6.2006 -7.11.2006	Sivumäärä 14+11	
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Opinnäytetyöni aihe on röntgenosastolle tarkoitettu satukirjan muodossa esitetty opas lapsille keuhkokuivauksesta röntgenissä. Aihe opinnäytetyölleni on syntynyt työelämän tarpeista. Kyseisellä röntgenosastolla ei ole lapsille vastaavaa opasta. Olemme myös yhdessä röntgenosaston henkilökunnan kanssa käyneet keskustelua siitä, millainen oppaan tulisi olla kesätyösuhteeni aikana 2006. Sairaalassa käy lapsipotilaita päivittäin, joten opas on tarpeellinen.</p> <p>Lapsille tarkoitettua kuvitettua oppaan satuhahmoiksi olen valinnut karhut. Oppaan olen kuvittanut itse piirtämällä karhuhahmoilla. Oppaassa kerrotaan lyhyesti satuhahmo Nille-nallen käynnistä röntgenissä äitinsä Matildan kanssa. Tutkimus, joka hänelle suoritetaan on keuhkokuvaus.</p> <p>Perustana opinnäytetyölleni olen käyttänyt lasten käyttäytymistä ja kehitysvaiheita tutkivaa kirjallisuutta sekä aikaisempia tutkimuksia samasta aiheesta. Oppaan kuvituksen työstämisessä olen käyttänyt apuna lasten kirjallisuutta. Oppaan tekstitys on myös valittu lapselle soveltuvaksi. Sen tarkoitus on vähentää lapsen pelkoja ja luoda luottamuksellinen ilmapiiri tutkimuksen toteuttamisen ajaksi.</p>			
Avainsanat tutkimus, keuhkokuvaus, opas			

Degree Programme in Degree Programme on radiography and Radiotherapy		Degree	
Author/Authors Lattunen Merja			
Title The preparing of the play age child to chest x-ray examination			
Type of Work Project	Date 1.6.2006 - 7.11.2006	Pages 14+11	
<p>ABSTRACT</p> <p>The subject of my study is a fairy-tale instruction of chest x-ray examination for pediatric patients at the radiological department. Subject of this study has developed by needs of branch. We have negotiated about instruction and how it should be with co-workers of radiological department at hospital. There are daily pediatric patients at the hospital, which is the reason that this instruction is necessary.</p> <p>I have chosen the bears as characters of instruction. It tells briefly about child bear Nille-Nalle, who has become ill and is taken by his mother Matilda to radiological department for chest x-ray examination.</p> <p>As a base for my study I have used literature based on the childrens behaviour and the phases of development, as well as previous studies about children. As an aid for illustration of instruction I have used childrens illustrated literature. Wording is chosen especially to be suitable for children. Purpose of this study is to lessen fears of pediatric patient and create safe atmosphere during chest x-ray examination.</p>			
Keywords examination, chest x-ray, instruction			

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TIETOA LEIKKI-IKÄISISTÄ LAPSISTA	2
2.1	Kehitysvaiheet	2
2.1.1	Leikki-ikä	2
2.1.2	Ymmärrys ja pelko	3
2.1.3	Syyt lapsen pelkoihin	3
2.2	Lapsen ja aikuisen välinen suhde	4
2.2.1	Yleisimmät ongelmat lasten keuhkotutkimuksissa	4
3	LAPSEN VALMISTAMINEN TUTKIMUSIIN	5
3.1	Lapsen ajatusmaailma	5
3.2	Tutkimukseen valmistamiseen liittyviä osatekijöitä	6
4	TUOTOS	7
4.1	Oppaan sisältö ja julkaisu	7
5	TYÖSKENTELYMENETELMÄT JA VAIHEET	8
5.1	Luvat	8
6	POHDINTA	9
	LÄHTEET	11
	LIITTEET	
	Opas keuhkokuvaukseen	
	Lupa-anomus	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on projekti, jonka tuotoksena on syntynyt leikki-ikäisille lapsille tarkoitettu keuhkotutkimukseen valmistava satukirjamainen opas. Oppaan tulisi olla käytännössä röntgenosaston aulassa, jossa lapsen vanhemmat tai saattajat voisivat lukea sitä lapsille ennen keuhkotutkimusta. Aikaisempien tutkimuksien ja kirjallisuuden pohjalta saatujen tietojen perusteella tällainen lukemalla tai leikkimällä tutkimuksen etukäteen läpikäyminen muokkaa leikki-ikäisen lapsen psyykettä tutkimuksessa käynnin toteuttamisessa. Leikkimisellä on suuri merkitys lapselle, ja tässä työssä lähteinä käyttämäni tutkimuksien perusteella leikin yhdistäminen sairaalaympäristöön antaa lapselle mahdollisuuden rakentaa positiivisen mielikuvan sairaalassa käynnistä.

Keuhkotutkimus on yleisin lapsille tehtävä tutkimus röntgenosastolla, mikä puoltaa aiheeni valintaa. Keuhkotutkimukseen kuuluu kaksi projektiota, joiden toteutus on demonstroitu oppaassa. Oppaassa on myös kuva säteilysuojan laitosta, liikkumatta ja hengittämättä olemisesta eksponoinnin aikana sekä lelun saamisesta kuvien ottamisen jälkeen. Oppaan kertomus rajoittuu käyntiin lääkärissä ja röntgenissä. Ohjetta on käytettävä soveltaen, koska varhaisemmassa leikki-ikässä oleville lapsille ei anneta hengitysohjeita tai pieniä leluja, mutta tutkimuksen toteuttaminen seuraa kuitenkin samoja pääpiirteitä.

Suunnitellessani opasta olen miettinyt tarkkaan kuvituksen sekä tekstityksen soveltuvuutta leikki-ikäiselle lapselle. Olen ottanut huomioon lapsien kehitysvaiheet, ja perehtynyt kirjallisuuden perusteella leikki-ikäisten lapsien ymmärryksen ja intressien tasolle. Tarkoitus on että, lapsi ymmärtää sen mitä tutkimuksessa tulee tapahtumaan. Silloin on jätettävä pois kaikki sellainen, joka ei ole lapsen ymmärryksen tasolla, ja otettava huomioon, että sen ikäiset eivät ole vielä käyneet koulua. Lasten ymmärryksen taso voi vaihdella, mutta tutkimuksien mukaan tiettyjä pääpiirteitä on havaittavissa leikki-ikäisten ymmärryksen tasossa. Tämän vuoksi olen karsinut oppaan tekstityksestä pois kaikki vaikeat termit ja käsitteet, jotka koskevat keuhkotutkimusta. Piirustuksista olen myös poistanut kaikki pelottavat ja hämmennystä aiheuttavat seikat, sekä pyrkinyt lisäämään lapsen turvallisuudentunnetta äitikarhun läsnäololla ja lämpöisillä värisävyillä.

2 TIETOA LEIKKI-ikäISISTÄ LAPSISTA

Lapsen psyykinen ja fyysinen kehitys tapahtuvat vuorovaikutuksessa hänen elinympäristönsä kanssa. Sairaala on yksi tällainen ympäristö, joka jättää jäljet lapsen muistiin ja muistikuviiin hoitoon osallistuvista henkilöistä sekä ilmapiiristä, joka sairaalassa vallitsee. (Luotolinna-Lybeck 2003:15.)

2.1 Kehitysvaiheet

Piagetin (1988) mukaan lapsi ei erota itseään ympäristöstä sensomotorisessa vaiheessa, joka jatkuu toiselle ikävuodelle. Esioperationaalisessa vaiheessa, kahdesta neljään vuoteen lapsi pystyy vuorovaikutukseen ympäristön ja ihmisten kanssa, mutta hänellä ei ole vielä ymmärrystä. Neljästä seitsemään vuoteen ikäinen lapsi oppii jo symboleja ja kehittyy edelleen vuorovaikutustaidoissaan, joka on kuitenkin hyvin yksilöllistä riippuen edelleen yksilön kokemuksista ympäröivässä maailmassa. Yli seitsemänvuotias on jo joutunut luopumaan egosentrisyydestään ja ottaa huomioon muita ihmisiä sekä on halukas noudattamaan ja muokkaamaan sääntöjä. Murrosikäinen, yli yksitoistavuotias pystyy jo loogiseen ja abstraktiin ajatteluun sekä on kehittynyt sopeutuvaisemmaksi.

(Luotolinna-Lybeck 2003:15.)

2.1.1 Leikki-ikä

Piagetin mukaan kahdesta kuuteen vuoteen vanha lapsi on leikki-ikäinen, joka voidaan edelleen jakaa varhaiseksi ja myöhemmäksi leikki-ikäksi. Jaossa ei voida olla tarkkarajaisia, koska yksilöiden fyysinen ja psyykinen kehitys vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa poikkeavat hyvin paljon toisistaan. Potilasohjeeni on tarkoitettu potilaille, jotka ovat jo myöhäisemmällä leikki-ikäällä. (Luotolinna-Lybeck 2003:16.)

Lapsi alkaa oppia muistin ja käsitteiden varassa leikki-ikässä. Tämän vuoksi leikki-ikäinen tarvitsee jotain konkreettista tutkimukseen valmistautumisessa. Pelkät sanat eivät riitä hänelle kuvaamaan sitä, mitä tutkimuksessa tullaan tekemään, koska lapsella ei ole valmiita mielikuvia keuhkotutkimuksesta varsinkaan, jos hän ei ole vielä ollut sellaisessa. (Luotolinna-Lybeck 2003:17.)

Leikki-ikäiselle on tärkeää, että hän saa itse päättää häntä koskevista asioista, mikä kuuluu osaksi uhmaikää eli tahtoelämän kehityksellistä kriisivaihetta. Arajärven ja Varilon (1996) mukaan lapselle on kuitenkin osoitettava rajat, että hän ymmärtää hoitajien ja vanhempien olevan vahvempia. (Huusko 1994:28.) Tavallisimmin uhmaikä ajoittuu 3-5-vuoden iälle. (Jokinen 1997:68).

2.1.2 Ymmärrys ja pelko

Lapsen on vaikea ymmärtää varhaisessa leikki-ikässä, miksi hänen pitää suostua tutkimukseen. Valitettavasti joskus on kuvattava sairas itkevä lapsi pakottamalla. Tällainen rimpuileva lapsi on peloissaan ja hänellä on joko psyykkisiä tai fyysisiä kipuja. Hoitoympäristön ilmapiiri vaikuttaa myös lapsen reaktioihin ja jännittyneisyyteen. Olemalla rauhallinen saadaan myös lapsi usein rauhoittumaan. Lapsen pitää saada kokea, että hoitoon osallistuva henkilöstö haluaa auttaa ja ymmärtää häntä. (Luotolinna-Lybeck 2003:19). Lapsi kokee leikki-ikässä maailman mystisenä ja kaikki tuntemattomat tilanteet herättävät hänessä pelkoa. (Huusko 1994:33). Varhaisleikki-ikäinen ei vielä ymmärrä sairaalaan tai tutkimukseen joutumisen syytä. Syytä voidaan lapselle selvittää tutkimuksen leikkimisellä. (Jokinen 1997:76.)

Aikaisemmista epämiellyttävistä kokemuksista sairaalassa voidaan päästä eroon poisoppimalla. Luomalla miellyttävä ja iloinen kokemus röntgentutkimuksessa käynnistä voidaan Watsonin ym. tutkimaa ehdollistumista oppimisessa käyttää toisinpäin eli poisoppimisessa Pakarisen ja Rotin (1989) mukaan. (Huusko 1994:8.)

2.1.3 Syyt lapsen pelkoihin

Lapsen pelon syitä sairaalassa ovat vieras ympäristö, kipukokemukset ja uhka kehon vahingoittumisesta. Ivanoffin ym. (1999) ja Tirkkosen (1996) mukaan lapset pelkäsivät eniten outoja ääniä, valoja ja laitteita. He kokivat kiinnipitämisen alistavana. Eniten heitä pelotti silloin, kun vanhemmat eivät olleet läsnä. (Luotolinna-Lybeck 2003:20.) Leikki-ikäiset pelkäävät lisäksi pimeyttä, hylkäämistä ja sairautta, koska kokevat niiden olevan rangaistuksia. (Jokinen 1999:16). Ruumiillisen koskemattomuuden säilyminen on tärkeää leikki-ikäiselle. (Ivanoff 2001:127).

Vieraiden ihmisten pelkoa vähennetään antamalla omien vanhempien hoitaa lasta niin paljon kuin on mahdollista. (Ivanoff 2001:126). Lapsen pelkoja voidaan vähentää kertomalla hänelle suoritettavasta tutkimuksesta havainnollistaen etukäteen. Lapsen pitää saada leikkiä tutkimusta etukäteen ja jälkikäteen. Silittely, lohduttelu ja rauhoittelu viestivät lapselle, että hän voi luottaa tutkimuksen tekijöihin ja ettei hänelle tehdä mitään pahaa. (Jokinen 1999:16-17.)

2.2 Lapsen ja aikuisen välinen suhde

Aikuinen on aina lasta vahvempi ja näin ollen lapsi myös luottaa aikuisen vahvuuteen, eikä tässä luottamuksessa saisi tapahtua horjuntaa. Riittävän napakat ja määrätietoiset otteet viestivät tätä vahvuutta, johon lapsi voi luottaa. (Bardy 1996:123-144.) Röntgenhoitajan on hyvä ottaa isällinen tai äidillinen rooli käsitellessään lapsipotilaita varsinkin silloin, kun omat vanhemmat tai saattajat eivät ole mukana tutkimuksessa.

Bardyn mukaan lasta tulee aina pitää lapsena, eikä häneltä tule vaatia aikuisen ymmärrystä tai tekoja. Lapsuutta hän nimittää järjen uneksi. Aikuisjärki on sen päämäärä. Aistit ohjaavat lapsen toimintaa, koska sillä ei vielä ole järkeä, joka aikuisilla on. Lapsi myös havaitsee eri tavalla kuin aikuinen. Lapsen osaan samaistuminen ja siten lapsen aistillisuuden ymmärtäminen vaatii siis lapsenmielen tutkimista. (Bardy 1996:98.) Lapseltahan voi odottaa järjettömiä ja yllättäviä reaktioita, koska hänellä ei ole vielä järkeä. Varhaisessa leikki-iässä olevaa lasta olisikin tämän vuoksi hyvä pitää kiinni tutkimuksen aikana, koska hän saattaa heilahtaa suuntaan tai toiseen, vaikka paikallaan olosta olisikin sovittu ennakkoon.

2.2.1 Yleisimmät ongelmat lasten keuhkotutkimuksissa

Yleisin kohtaamani ongelma, joka on ilmennyt käytännössä lasten keuhkotutkimuksissa on, että lapsi alkaa pelätä ja sen seurauksena itkeä ja rimpuilla. Silloin nopein tapa on ottaa kuvat kiinnipitäjien pitäessä kiinni lasta vankasti. Lapsen pelkoreaktioihin johtavat tekijät tulisi eliminoida ennakkoon valmistelemalla ympäristö lapselle miellyttäväksi ja turvallisen tuntuiseksi. (Luotolinna-Lybeck 2003:20.)

3 LAPSEN VALMISTAMINEN TUTKIMUKSIIN

Lähtökohta aiheelleni on peräisin käytännön ongelmista. Olen huomannut, että lapsipotilaat ovat erilaisia kuin aikuiset. Tutkimuksen onnistumiseksi olisi saatava lapsi rauhoittumaan. Luomalla luottamuksellinen hoitosuhde lapseen onnistutaan tutkimuksen toteuttamisessa nopeammin ja samalla annetaan lapselle hyvä kokemus röntgenissä käynnistä, joka antaa hänelle hyvän kuvan koko sairaalassa käynnistä. Nämä edellä mainitut toimet ovat valmistamista.

Valmistamalla lapsi tutkimuksiin tehdään uusista ja menneistä kokemuksista siedettäviä tai jopa kehittäviä. Hardgroven (1984) mukaan on kolme osa-aluetta, jotka vaikuttavat tutkimukseen valmistamisen onnistumisessa. Ne ovat harjoitus, lohdutus ja kertaus. Valmisteluun kuuluu turvallisuuden tunteen luominen. (Hiitola 2000:89.)

Sadun lukemisella ja kuvien katselemisella leikki-ikäistä lasta voidaan valmistaa myös röntgentutkimuksiin. Leikki-ikäisellä tarkoitan 2-6-vuotiaita lapsia. Usein röntgentutkimuksiin tulevat lapset pelkäävät, että se sattuu ja että siinä pistetään. Kertomuksessani annetaan lukijan, kuuntelijan sekä kuvien katselijan ymmärtää, että keuhkokuvaus on kivuton ja vaaraton tapahtuma. Lapsi ymmärtää paremmin tutkimuksen tarkoituksen käsittelemällä sadusta saadun tiedon etukäteen. On myös hyvä, jos hän saa hetken aikaa käsitellä asiaa. (Hiitola 2000:89.)

3.1 Lapsen ajatusmaailma

Lapselle tulee esittää asiat lasten näkökulmasta. Siksi olen valinnut nallehahmot kertomuksessa esiintyviksi hoitajiksi, lääkäreiksi sekä päähahmon Nille-nallen ja Matilda-äidin osiin. Lapselle tulee asiat esittää yksinkertaisesti ja selkeästi. Lääketieteelliset näkökulmat ovat lapsen ymmärryksen ulkopuolella, joten niitä ei pidä selittää lapselle. Lapselle ei voi puhua esimerkiksi radiologeista, kuvalevyistä tai dedektoreista kuvantamisen erikoistermeillä. On myös tärkeää antaa lapselle aikaa kysellä ennen tutkimusta. Tutkimukseen valmistaminen on aina yksilöllistä ja se riippuu paljon lapsen sairaudesta, sairaalaan tottuneisuudesta sekä lapsen iästä. Valmistautumiselle ja tutkimuksen suorittamiselle voidaan asettaa kuitenkin tiettyjä

pääpiirteitä, jotka koskevat leikki-ikäisiä lapsia. Hyvän tutkimukseen valmistautumisen tuntomerkkejä ovat rehellisyys ja kokonaisuus. (Hiitola 2000:91.)

3.2 Tutkimukseen valmistamiseen liittyviä osatekijöitä

Briitta Hiitolan (2000) kirjassa "Parantava leikki" on tutkimukseen valmistaminen jaettu osatekijöihin. Niistä käsittelen tässä yhteydessä leikkimisen, jälkityöskentelyn, luottamuksen ja ymmärtämisen.

Sairaalassa on toisinaan niin kiireistä, että tutkimukseen valmistamiselle ei jää aikaa. Tällöin on suositeltavaa kerrata asioita jälkikäteen esimerkiksi lukemalla tutkimukseen liittyvä satukertomus. Tällainen jälkityöskentely auttaa lasta toipumaan tapahtuneesta ja hänen on helpompi suhtautua positiivisesti seuraaviin tutkimuksiin, kun tapahtumaan on liitetty jotakin positiivista. Kesätyöpaikassani Länsi-Uudenmaan sairaalassa on ollut tapana antaa leikki-ikäiselle lapselle pieni lelu muistoksi tutkimuksen jälkeen. Röntgenosastolla on myös leluja, joita lapsi voi pidellä vieressään tutkimuksen aikana. Nämä kaikki herättävät lapsessa positiivisia tunteita tapahtumaan. (Hiitola 2000:93.)

Leikkimällä lapsi osaa jäsentää asioita. Lapselle voidaan myös lisäksi esittää pehmolelulla tutkimuksen eteneminen. Jokaisella lapsella on kuitenkin oma persoonallinen tapansa käsitellä asioita, joten ei voida sanoa yhtään yleispätevää sääntöä tutkimukseen valmistamisesta ja sen etenemisestä. (Hiitola 2000:93-94.)

Lapset ymmärtävät leikkimisen palkintona. Ylimääräisen leikkimisajan he kokevat palkintona hyvästä käyttäytymisestä. Ennen tutkimusta annettu lupaus lapselle, että tämän jälkeen leikitään voi innostaa lasta käyttäytymään pyydetysti tutkimuksen aikana. Lupausta on muistettava myös noudattaa, ettei lapselle kehity epäluotettavaa kuvaa hoitohenkilökunnasta ja hoitopaikasta. Lapsille leikillä on toisenlainen merkitys kuin aikuisille. He nauttivat siitä huomattavasti enemmän. (Brown 2003:18-20.)

Tutustuminen ja luottamuksen herättäminen antavat pohjan tutkimukseen valmistamisen onnistumiselle. Hoitaja voisi vaikka kysyä lapsen vanhemmilta tai saattajilta ilmoittautumisen jälkeen, että onko heillä aikaa sen verran, että ehtisivät lukea kertomuksen tutkimuksen kulusta ennen aloittamista. Näin annettaisiin lapselle aikaa prosessoida asioita ennen tutkimusta. (Hiitola 2000:95.)

Ilman luottamusta lapsi jännittää eikä pysty ottamaan niin hyvin tutkimusohjeita vastaan. Droskenin ja Francisin (1984) luottamuksen kehittämiseksi tehtyjen ohjeiden mukaan on hoitajan esittäytyttävä lapselle ensin sekä oltava katsekontaktissa häneen, mutta kuitenkin riittävän etäällä lapsesta. Keskustellessa vanhempien kanssa on kielen taso pidettävä sellaisella tasolla, että lapsi voi seurata keskustelua. (Hiitola 2000:94-95.)

4 TUOTOS

Lapsen tutkimukseen valmistelun ongelmien pohjalta olen tehnyt kuvitetun oppaan lapsen keuhkotutkimukseen. Oppaan tarkoitus on olla röntgenosaston aulassa, jossa vanhemmat ja saattajat voivat lukea sitä lapsille.

4.1 Oppaan sisältö ja julkaisu

Opas on kuvitettu itse piirtämilläni karuhahmoilla. Leikki-ikäiset ovat erityisen kiinnostuneita leluista, joihin liittyy tekemistä ja joilla on joku funktio. (Hyvä lelu 2006). Oppaan tarkoituksena onkin johdatella lapsi tutkimukseen ikään kuin johonkin hauskaan leikkiin. Oppaan läpikäymisellä lapsi saa mahdollisuuden hahmottaa tulevaa tutkimusta mielessään.

Oppaan muoto on sadunomainen. Teksti on suppea, jossa kerrotaan lyhyesti ja yksinkertaisesti Nille-nallen sairastuminen, lääkärissä käynti ja röntgentutkimuksen toteuttaminen. Tarkoitus on, että leikki-ikäiset lapset ymmärtävät tutkimuksen kuvia katselemalla. Opas sopii myös jälkityöskentelyyn silloin, kun lapsi ei ole ymmärtänyt tutkimusta ja katsotaan aiheelliseksi leikkiä eli jälkityöskennellä tutkimusta positiivisen kokemuksen saavuttamiseksi.

Opas tulee liitteeksi opinnäytetyöhöni ja on aihe, jonka ympärille projekti on rakentunut. Opinnäytetyöni teoriaosuus perustelee oppaan tarpeellisuutta ja käyttökelpoisuutta. Olen rahoittanut oppaan tekemisen ja materiaalit itse.

5 TYÖSKENTELY MENETELMÄT JA VAIHEET

Inspiraationi opinnäytetyölleni sain kesätyösuhteeni aikana röntgenosastolla. Kohtasin siellä paljon lapsipotilaita, ja aloin tuntea empatiaa päriseviä pikkuruksia kohtaan. Sisälläni syntyi halu parantaa heidän saamaansa hoidon laatua.

Olen työskennellyt opinnäytetyöni parissa yksin ohjaajien opastuksella sekä työyhteisön kannustamana. Toteutin ensin kuvituksen miettimääni tarinaan. Seuraavaksi lähdin hakemaan tieteellistä tietoa leikki-ikäisistä lapsista. Jäsensin tietoa ja tein sen perusteella suunnitelman opinnäytetyöstäni.

Piirtämistyön koin erittäin kehittäväksi. Mielestäni tällainen kolmiulotteisuuden hahmottaminen kehittää röntgenhoitajan kuvantamiskykyä ja valmistaa kolmiulotteisuuden havainnointiin. Silmät harjaantuivat katsomaan ja tulkitsemaan kuvia. Piirtäminen oli minulle eräänlaista ”silmäjumppaa”. Karhuhahmot ovat piirretty ensin puukynällä, jonka jälkeen olen skannannut kuvat tietokoneelle, jolla olen voinut lisätä niihin tekstin.

5.1 Luvat

Olen anonut lupaa julkaista opinnäytetyöni Länsi-Uudenmaan sairaalan röntgenosastolla. Olen saanut siihen myönteisen päätöksen johtavalta ylihoitajalta. Liitteenä on kopio lupa-anomuksesta, jossa anon lupaa oppaan julkaisemiseen Länsi-Uudenmaan sairaalan röntgenosastolle.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöni tekeminen on ollut mielenkiintoinen prosessi, koska olen joutunut etsimään tutkittua tietoa leikki-ikäisten lasten käyttäytymisestä. Nämä tutkimustiedot ovat tarpeellisia nuorelle tai kokemattomalle röntgenhoitajalle, jolla ei ole aikaisempaa kokemusta lapsityöstä. Suhtautumiseni lapsipotilaisiin on muuttunut opinnäytetyöni tekemisen kautta ammattimaisemmaksi, jolla on mielestäni merkitystä työelämässä suoriutumisesani.

Satuoppaan kuvittaminen opetti minua visuaalisuuteen ja kolmiulotteisuuden hahmottamiseen, joka on oleellista röntgenhoitajan ammatissa. Sen piirtäminen on ollut ammattiani tukeva harrastus, koska jouduin ajattelemaan kolmiulotteisesti piirtäessäni. Oppaan tekemisen myötä aloin myös hahmottamaan muita työskentelyprosesseja kuvakertomuksina, joista rakensin itselleni miellekarttoja. Havaitsin, että tällaisten kuvitettujen miellekarttojen rakentamista voi hyödyntää monien vaikeilta tuntuvien asioiden opettelussa. Olen soveltanut sellaisia myös ensihoitolääkkeiden opiskeluun angiografioissa. Mielestäni niin lapset kuin aikuisetkin tarvitsevat mielikuvia uusien tilanteiden ennakkointiin ja opiskeluun.

Uusia tutkimuksia lapsista voitaisiin tehdä erilaisten ongelmien pohjalta. Tutkimuksen aihe voisi rajautua lapsen käyttäytymisen syihin ja niiden kontrollointiin. Tutkimuksen tuloksena saataisi yleispäteviä sääntöjä, kuten pelokkaan lapsen rohkaiseminen tai hätäntyneen tynnyttäminen. Tällaista tutkimusta voitaisiin tehdä röntgenosastolla, jossa käy paljon lapsipotilaita. Tutkimusta voisi toteuttaa opinnäytetyönä sosiaali- ja terveydenhoitoalan opinnoissa.

Röntgenhoitajaopiskelijoita voisi inspiroida tekemään opinnäytetyönään vastaavanlaisia röntgentutkimukseen valmistavia oppaita lapsille. Opiskelijalle visuaalisen opinnäytetyön tekeminen on antoisaa ja opettavaista. Opiskelijan kolmiulotteisuuden hahmottamiskyky kehittyy ja siten myös kuvantamistaidot paranevat.

Lasta voidaan valmistaa tutkimukseen leikkimällä tutkimusta etukäteen. Tutkimukseen valmistamiseen voisi käyttää myös kuvakertomusta tutkimuksesta seinätaulujen muodossa tai videonauhana.

Saattajia ja vanhempia voisi pyytää kertomaan tutkimuksesta lapsille. Tällöin vastaavanlainen opas tehtäisiin vanhemmille. He voisivat oppaan avulla kertoa tutkimuksesta. Lapsethan ymmärtävät yleensä oman vanhemman kuvauksen hyvin. Röntgenosaston odotusaulassa voisi olla sellaisia leluja, joilla voisi demonstroida kansliasta saadun oppaan mukaan röntgentutkimusta, johon lasta ollaan viemässä. Soveltuvia leluja voisivat olla pienoismallit röntgentutkimuslaitteistosta ja nuket, joilla voitaisiin demonstroida tutkimusta.

Röntgenosastonkansliasta voitaisiin aina antaa tällainen opas vanhemmille, kun on kyseessä lapsipotilas. Oppaassa kerrottaisiin tutkimuksen pääpiirteet ja se, miten lasta tulee valmistella tällaiseen tutkimukseen. Siinä kerrottaisiin myös siitä, että lapsi saa palkkiokseen lelun tutkimuksen päättyessä. Tavoitteena on saada lapsi käymään läpi tutkimuksen pääpiirteet ja selvittämään itselleen, että tutkimus on turvallinen, eikä sillä vahingoiteta lapsen egoa.

LÄHTEET

- Bardy, Marjatta 1996: Lapsuus ja aikuisuus-Kohtauspaikkana Émile. Jyväskylä: Stakes
Tutkimuksia 70. Gummerus kirjapaino Oy: Helsingin yliopisto,
kasvatustieteen laitos.
- Brown, Fraser 2003 (Toim.). Playwork-theory and practice. Buckingham:
Open university press.
- Hiitola, Briita 2000: Parantava leikki. Helsinki: Tammi.
- Huusko, Liisa 1994: Lapsen sairaalapelkojen ymmärtäminen ja lievittäminen tasa-
painoisen tunne-elämän saavuttamiseksi. seminaarityö. Helsingin
sairaanhoito-opisto. Kouluosasto.
- Hyvä lelu. 2006. Verkkodokumentti. Päivitetty 13.9.2006.
<[http://www.leikkien.fi/epages/Kaupat.axl/ObjectPath=/Shops/leikkien/Cat
egories/hyva lelu](http://www.leikkien.fi/epages/Kaupat.axl/ObjectPath=/Shops/leikkien/Categories/hyva%20lelu)>. Luettu 13.9.2006.
- Ivanoff, Päivi - Kitinoja, Helli - Rahko, Raija - Risku, Aija - Vuori, Anne 2001:
Hoidatko minua? Helsinki: WSOY.
- Jokinen, Sirpa - Kuusela, Anna-Leena - Lautamatti, Visa 1999: ”Sattuuks se?”
Lasten kliiniset tutkimukset. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Jokinen, Sirpa - Minkkinen, Leena - Muurinen, Erja - Surakka, Tuula 1997:
Lasten hoitotyö. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Luotolinna-Lybeck, Helena 2003: Lapsipotilas teknisessä hoitoympäristössä.
Esimerkkinä virtsan refluksen gammakuvaustutkimus. Turku: Turun
yliopisto.

MATILDA ÄITI VIE NILLE-
NALLEN LÄÄKÄRIIN. ENSIN
ILMOITTAUDUTAAN KANS-
LIAAN.

Ch. Löö

MATILDA ÄITI VIE NILLE-
NALLEN LÄÄKÄRIIN. ENSIN
ILMOITTAUDUTAAN LUU-
KULLA.

Ch. Löö

NILLE-NALLE ON MAANNUT SÄNGYSSÄ JO KAKSI PÄIVÄÄ.
NILLE-NALLELLA ON KUUMETTA JA YSKÄ.

LÄÄKÄRI NAPPI KUUNTELEE NILLE-NALLEN KEUHKOT.
LÄÄKÄRI LÄHETTÄÄ NILLE-NALLEN KEUHKOTUTKI MUKSEEN
RÖNTGENOSASTOLLE.

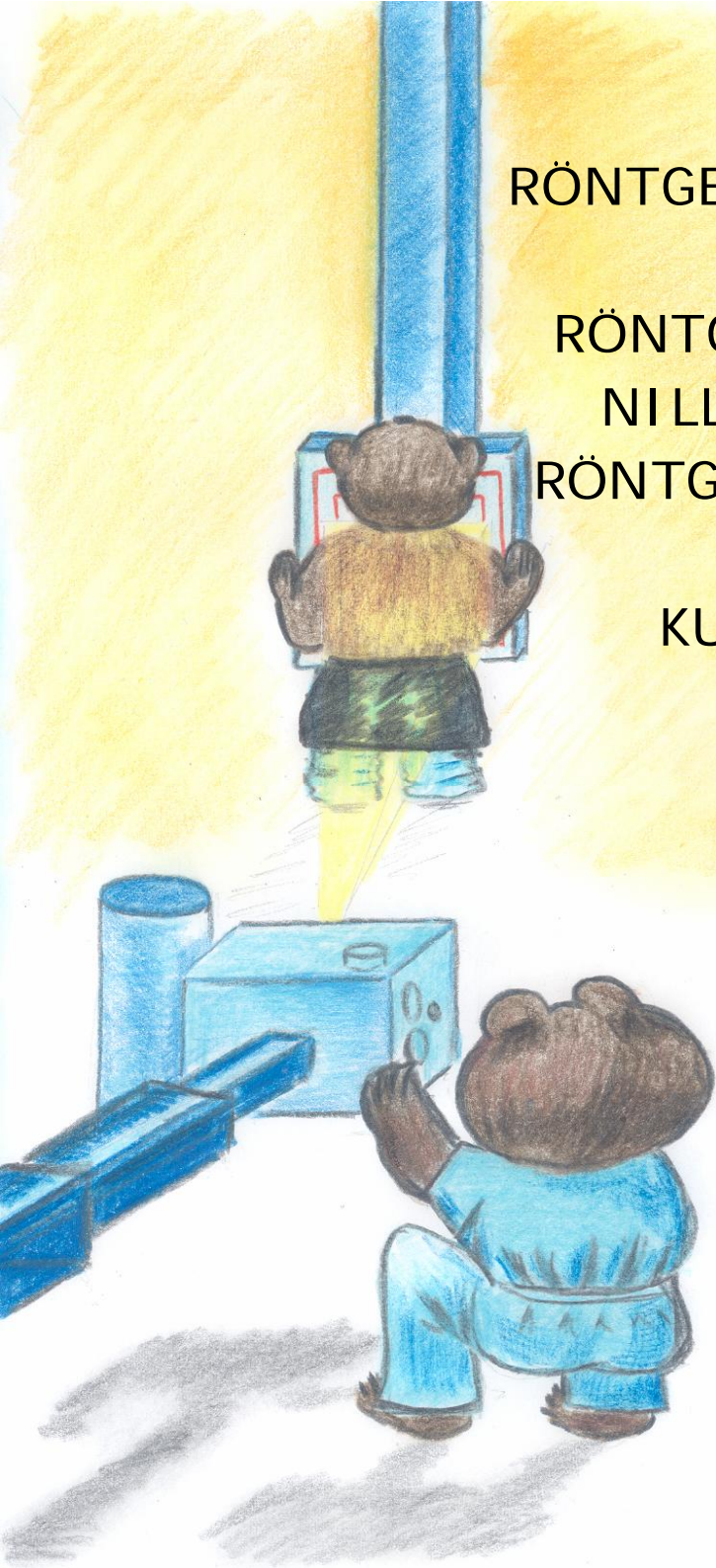
Al. Leed

RÖNTGENISSÄ NILLE-NALLE SAA PAINAVAN
ESSUN LANTIOLE.

RÖNTGENHOITAJA NAPPULA ASETTELEE
NILLE-NALLEN TUTKIMUSTA VARTEN.

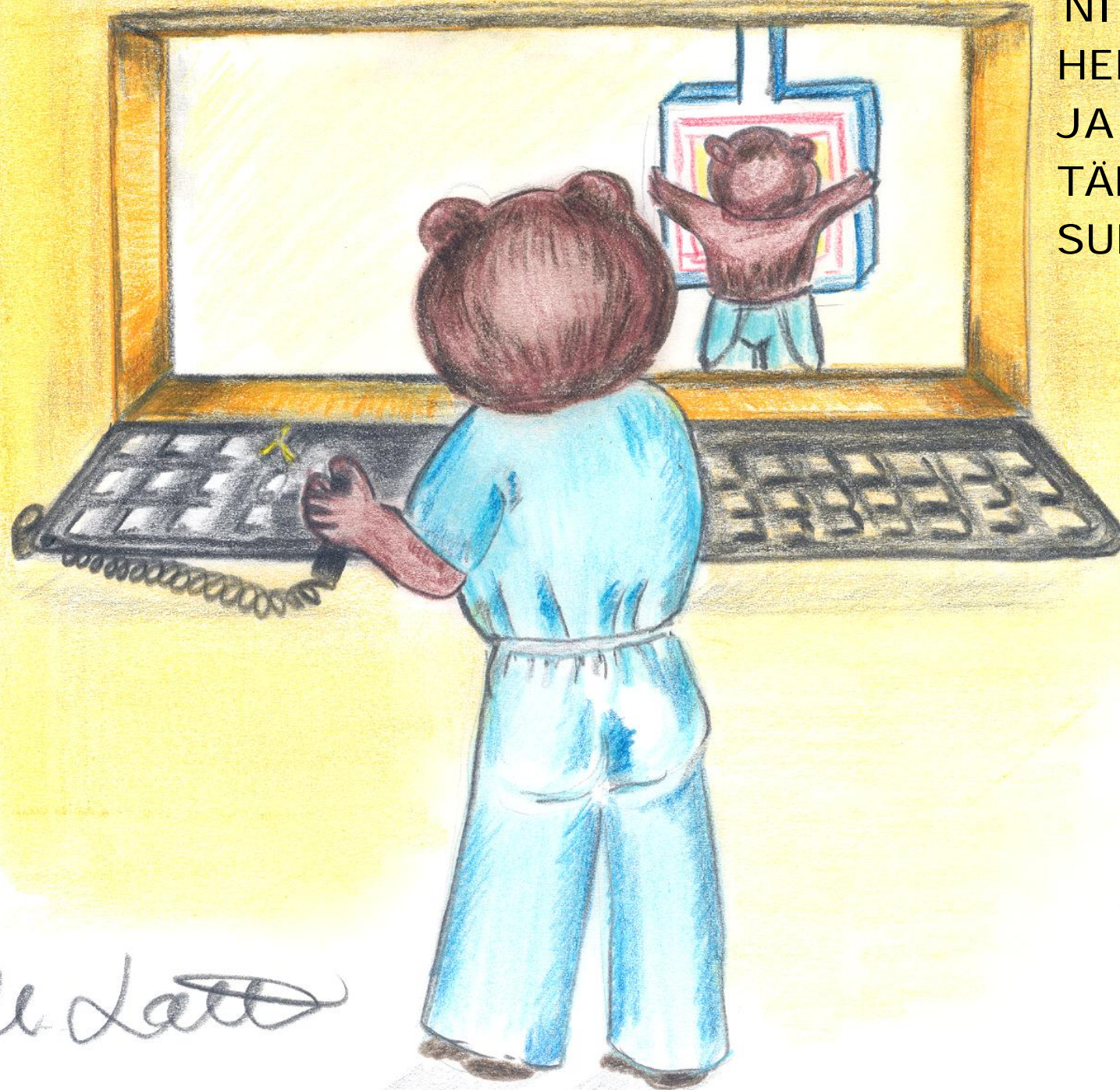
RÖNTGENKUVAUKSESSA ON OLTAVA IHAN
LIKKUMATTA.

KUVAUS ON KUTEN VALOKUVAUS.

Ch. Laine

NILLE-NALLEN PITÄÄ
HENGITTÄÄ SYVÄÄN
JA OLLA HETKI HENGIT-
TÄMÄTTÄ. IHAN KUIN
SUKELTAESSA!

Olle Laitinen

RÖNTGENHOITAJA NAPPULA
ASETTELEE NILLE-NALLEN
VIELÄ TOISEEN KUVAAN.
NILLE-NALLE SAA OTTAA
KAPULASTA KIINNI.
MATILDA-ÄITI ON MUKANA
KOKO AJAN.

Ch. Lattu

NAPPULA ASETTELEE NIILLE-NALLEN TARKASTI OIKEAAN KUVANOTTO-
ASENTOON. LEUKAKIN PITÄÄ OLLA SUORASSA.

KUVAUKSEN JÄLKEEN NILLE-NALLE
SAA VALITA ITSELLEEN LELUN.

Dr. Laito

RÖNTGENHOITAJA NAPPULA KATSELEE VALMIISTA KUVAA.
"TULIPAHIENO KUVA", HÄN TUUMII JA LÄHETTÄÄ KUVAN LÄÄKÄRILLE
KATSOTTAVAKSI.

De. L. O. O.